

Sm. Östra härad.

²²¹²
Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda

1

Alsheda socken.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sven August Svensson.

Svensson, Sven August, hemmansägare, Högakull, Alsheda, född

därsammastädes den 1 mars 1848.

Svensson är mycket språksam. Han är en ganska god berättare.

Han åtnjutit god hälsa. Gift.

(17 a.)

2212

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2.

Alsheda socken. S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

Husaren som kunde mer än andra.

Högakulls husar stupade tretton. Då var de tvungna sätta till ny husar. Då blev det en som fick namnet Fleur.

Han var sedan med ute i fientligt, så han fick lära sig ett och annat.

Han bodde på ett torp, som hette Sund och låg ute i skogen.

Fleur kunde sitta i Sund och veta, om kärningarna i byn kärnade.

Förr i världen brukade de säga, när det snurrade stora vårvindar, att det var finlandskärningar i dem.

Fleur hade talat om, att han en gång hade kastat sin läggekniiv i en sådan virvel, och när han sedan kom till Finland fick han se sin kniv. En kärning hade den i låret, så han fick den tillbaka.

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér. LUNDS UNIVERSITETS
Alshedansocken. Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda. FOLKMINNESARKIV

Per Ammen. (En klok.)

Per Ammen var en led gubbe. Han kunde göra, vad han ville.

Svens Stina på Mon - hon var dotter till husaren Fleur- hade talat om, att när hon var barn, hade hon trillat ner från en vedstapel och skadat sig i en arm.

Modern gick med flickan till Per Ammen.

Just när de kom, såg de, att Per Ammen låste ytterdörren och skulle gå bort. De ropade då på honom.

När flickan fick se Per Ammen, värkte det inte längre i hennes arm.

De följde med honom in i stugan. Han ställde sig och fannade om gällstängen. Då såg flickan någonting i sängen. Det var som en hund.

Då sade Per Ammen: "Ligg still du!"

Sen hade flickan inte ont i sin arm.

22 2212

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

Husaren, som var i Finland och om natten fick besöka sitt hem
i Sverige. (Sågen.)

En husar från Börsebo i Ingatorps socken var en gång i Finland.

Då hade en finlandskäring sagt till honom: "Nu har din ko kalvat, om du vill, kan du få komma hem och smaka pannkakan." - Det var med förbehåll att han inte fick ge sig tillkänna. -

När han kom hem, låg hustrun och barnen och sov. Han gick in och pannkakan stod i skåpet.

Hustrun hade stickat strumpor, så hade hon tagit en pall och lagt denna på spiselhällen och krängt strumporna om benen på pallen.

När hon vaknade om morgonen, var hennes strumpan borta.

När mannen sedan kom hem, hade han strumpan med sig.

2212

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

Krökens fällor.

Krökens fällor, som nu höra till Lamåsa, ska i forntiden vara tagna från Högakull.

Det var förr i tiden - troligen i ofredliga tider - en bonde, som gick där i hagarna och hügade, och så höll han sig undan, och så tog han av andras och lade till sitt.

Sen har han fått gå där med en knippa rep på ryggen. Han säger: "Här är rätt", och "här är orätt."

Det är många som blivit förvillade där.

Övelta-Joan hade en piga. En gång när hon varit åt Ekekull, gick hon galet där i hagarna. Hon blev trött, och så satte hon sig på en sten och somnade. När hon vaknade stod Kröken bredvid henne.

Anmärkning.

Övelta-Joan, Johan från Överkult, var bosatt i Högakull omkring 1870.

2212

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagner.
Alsheda socken. Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

Mannen som blev villad av Bruksdongaspöket.

En gång, när meddelaren var pojke, var en hans morbror i skogen, nära Bruksdongen och kolade. En kväll skulle mannen ifråga gå ett ärende till smeden i Kleva. Meddelaren och dennes bror skulle under tiden se efter kolmillan.

Morbrodern kom inte tillbaka förrän klockan två på natten. Han hade gått i Bruksdongen. Han hade sett, att det lyste, och han hade trott, att det var från hyttspisen, men när han då gick åt det hållet, så försvann lyset.

Anmärkning.

Bruksdongen, på Högakulls ägor. Mellan Högakull och Kleva är avståndet c:a 5 km.

Sm. Östra härad.

Upptecknaren: Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken.

Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

2212
2551
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7

Tvillingtallen i Alsheda. (Sägen.)

Det var en gång en jungfru, som mötte en präst där tallen står.

Hon sade då till prästen: "Blir jag havande, så ska det bli ett märke

här."

2216
2216

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

8

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.
Alsheda socken. Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

Syskongraven i Vetlanda.

I östra kanten av Vetlanda stad, omkring 100 alnar från landsvägen, stod tidigare en ensam tall. På denna plats var en syskongrav.

Det var ett par syskon, som hade övat otukt med varandra. Då slögs spikar i ett par tunnor, så lades de båda syskonen in i tunnorna, och sen rullades tunnorna, tills syskonen dogo. Därefter begrovos de på ifrågavarande plats.

Anmärkning.

Meddelaren hade i barndomen av sin morfar hört ovanstående sägen.

2212

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Lantbrukaren S.A.Svensson, Högakull,
Alsheda.

Bruksdongaspöket. (Sågen.)

När meddelaren var pojke, skulle han och en syster en afton gå efter korna i hagen. De hittade dem, utom en ko. De gick ner i Bruksdungen. - Kon hade skälla.- När de kom till kon, skulle de ha hem henne, men hon ville inte åt det hållet. Det var en gammal knerka, men nu dansade hon som en kalv. Då började de gå hemåt. De gick och de kallade, och de hörde henne skrika och hörde skällan.

När de så kom hem till kohagsgrinden, låg kon där och dröppje.

Vad var det för en ko, som var i Bruksdungen ?

De hade sagt, att det var Bruksdongaspöket.

Anmärkning.

Bruksdungen, bruksdungen, skogsmark, omkring 7 tunnland, å ågorna till Högakull i Alsheda socken. Har troligen tillhört Ädelfors bruk, som torde inköpt området som en rik skogstillgång. Vid tiden för ovannämnda händelse var Bruksdungen kalhuggen. Ett kärr benämnes Bruksdongakärret, - Dröppja, idissla.

2242

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

19

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.
Alsheda socken. Meddelare Lantbrukare Sven August Svensson
Högakull, Alsheda.

Skervan.

Barnet skulle krypa under en båge av en trädkvist
som med båda ändarna satts ned i marken.

Det var en tatterska som gett detta råd.

Från meddelarens unga år.

Småland

Östra h. d.

Alsheda o. h.

Gottfr. Wagnér

2212

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

13

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

Jödde i Fågellund. (En klok.)

Meddelarens far hade en gris som var sjuk. De gick efter
Jödde i Fågellund.

När han kom dit till gården, sa han, att de skulle bränna
korn, och av detta gav han den sjuka grisen.

Så lade de ikull grisen, och Jödde skar ett kors under la-
klöven. Sen tog han ett par famntag om grisen och läste något.

Anmärkning. Laklöven, bakre klöven.

Jödde i Fågellund kallades även Jödde i Råbacka-
ängen. Han hade en tid bott i ett torp, som hette Fågellund.

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare S.A.Svensson, Högakull, Alsheda.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14.

När kreaturen drevos över eld.

Det hände en gång - i början på 1860-talet - att kreaturen fick svartsjuka.

Då hade de fått för sig, att kreaturen skulle hoppa över eld.

De gjorde en eld tvärs över hela lagårdsgatan. De hade varit hos gamle svarvarn i Lamåsa - de kallade honom mästarn - och fått gnideld.-

Johan-Peter, Anders Petters far, hade elden med sig i ett vedträ.

De kom med koamassen, och de skulle över elden allihop, och så som de skrek. Meddelaren var rätt bra vuxen då.

Anmärkning.

Koamassen, koflocken. Bra vuxen, bra stor, inte så liten.